

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs XVI. Guttur eius suauißimum, & totus desiderabilis talis est dilectus
meus, & ipse est amicus meus, filiae Ierusalem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

Quomodo
Dilectus in
corpore
suo hoc est
Ecclesia,
dicatur e-
lectus vt
cedri.

Ecclesia electus dicitur vt cedri? Si naturas Cedri, quas supra memorauimus attendas, videlicet quod imputribilis est, quod odorifera, quod serpentes fugat, nimirum perpendere potes, quanta sit utilitas sanctæ Ecclesiæ vnitas, & quantum omni animæ eligenda, quantumque rebus cæteris sit præferenda. Nam ibi incorruptio animi adipiscitur, odor virtutum sentitur, vitia & peccata quasi serpentes venenati fugantur. Quid hac re præstantius? Merito ergo Christus in corpore suo, *electus vt cedri* dicitur, quia in omni eius actione siue dispositione canonica vel dispensatiua, ipse est omnis spiritualis efficientiæ causa.

Hoc autem loco dilectus, qui supra, vt sæpè diximus, dupliciter coloratus inducitur, candidus videlicet & rubicundus, sola candoris pulchritudine in corporis sui hoc est Ecclesiæ splendet facie, quam sibi elegit *non habentem maculam neque rugam*, quod ipsius partis probat decantatio de specie *Libani*, qui interpretatur candidatio.

Ephes. 5.
Libanus
interpretatur
candidatio.

VERSUS XVI.

Guttur eius suauissimum, & totus desiderabilis talis est dilectus meus, & ipse est amicus meus, filia Ierusalem.

IN gutture vox, in voce sonus est, in sono si vox articulata est, cuius rei certa expressio. Quid per *guttur*, nisi sanctæ scripturæ sonus

Per guttur
dilecti so-

accipitur? totam verò scripturam sacram, aut ipsius Domini voce, aut Sanctorum quibus ipse Deus quasi quibusdam organis utebatur constitutum nouimus. Quid enim diuinæ scripturæ sonant, nisi aut per se ipsum, aut per suos loquentem Deum? Quid porro loquentem? nimirum futuræ promissionis qualitatem, iuxta propositum ipsius prædestinantis, vocantis, iustificantis, & glorificantis electos suos, cuius glorificationis dulcedinem & suauitatem concedit eis prægustare nunc per spem subleuantem, & ad ipsam toto desiderio anhelantem, & quasi quoddam iam experimentum suauitatis eiusdem quodammodo capientem.

Ipsam nempe experimentum *guttur* quoque dilecti huius dici potest, quia in mente cuiusque sanctæ animæ, diuinæ bonitatis dulcedine prægustantis, delectabiliter sapit suauitas illa, quam ex sacra scripturæ prædicatione intelligit, de qua dicitur, *quod nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ preparauit Deus diligentibus se.* Vnde & ipsius suauitatis experimento proficientibus dicit Psalmista, *gustate & videte, quoniam suavis est Dominus, beatus vir qui sperat in eo.* Guttur ergo Dilecti vel vox est sacra scripturæ, diuinæ pietatis suauitatem enarrantis, vel experimentum eiusdem pietatis animum cuiusque fidelis suauiter reficientis.

Quod

nus sanctæ
scripturæ
accipitur.

Esa. 64.

& 1. Cor.

2.

Psal. 33.

Guttur dilecti quare dicatur suauissimi

Quod guttur suauissimum est, quia tantæ memoriæ abundantia diuinæ suauitatis eructat, vt attento Auditori nihil dulcius, in aure cordis videatur sonare, quàm futuræ beatitudinis perennia bona non tantum sperare, sed & firmâ certitudine tenere, ideoque toto ea animo desiderare.

Quare guttur nulli rei comparatur, sicut cæteræ partes corporis Dilecti.

Vnde cum superius singulæ partibus alicui comparentur rei, vt pote caput auro, cornu elatis palmarum, oculi columbis, gena aromatum areolis, cæteræque sicut supra digestum est, rebus sibi competentibus, hæc vltima sola nulli comparatur, quia bonum illud supremum & generalissimum, sicut inedicibile ita & incomparabile.

Finalis dilecti laus est, quod fit totus desiderabilis.

Enumeratis autem per partes huius dilecti præconijs, siue in seipso siue in corpore suo, quasi singulis in huiusmodi decachordo expensis neruis, finalem quodammodo decantatæ laudis reponit vocem, dicens, *Et totus desiderabilis*: ac si dicat; quid est quod per partes pulchritudinem & dignitatem eius prædico? nihil est in eo quod excipere possim: nam *totus est desiderabilis*, siue diuinitatis eius celsitudinem attendas, siue humanitatis humilitatem respicias. Hæc est enim summa totius laudis, quæ in fine canitur, & quendam in se colorem totius cautionis exprimit.

Quid enim breuius & magis definitè ad summam laudis dici potest, de Christo Deo & homine,

quàm vt dicatur, *totus desiderabilis*? si enim totum quod in eo est, vel de eo dici potest desiderabile est, sicut de eo scriptum est, *in quem desiderant Angeli prospicere*, porro quicquid totum desiderabile est, ab omni parte beatum est, profectò concluditur supremum & finalem modum laudis esse, *totum desiderabilem* dicere.

Talis est dilectus meus, & ipse est amicus meus, filia Ierusalem. Quælistis, inquit, à me qualis esset dilectus meus, pro quos vos tantoperè adiurauerim, ecce ostendi vobis, qualis sit dilectus meus, cuius habitum per singula membra expressi. Sed quid dicendum de habitu isto? nunquid dilectus iste per dispositionem siue affectionem sortitus est habitum istum, & susceptibilis est intensiōis & remissionis? In sui quidem naturâ minimè, qui essentialiter bonus, sapiens, pulcher, sanctus est & iustus; porro in corpore suo hoc est Ecclesia, per dispositionem siue affectionem transit in habitum istum, suscipiens magis & minus, secundum quod suæ placet gratiæ in singulo suo membro disponere. Ista qualitas siue iste habitus natura eius est, quia ipse est bonitas, sapientia, pulchritudo, sanctitas & iustitia.

Habitus dilecti natura eius est, quæ aliter ad corpus illius quod est Ecclesia, se habet.

Et iste dignus meo quæsitu est, non quod ego sim ei necessaria, sed quod ipse mihi valde sit necessarius. Quare? quia *ipse est ami-*

D d

cus

cus meus, ô filia Ierusalem: mei quippe interioris hominis habitus ex illo informatur, quasi ex imagine in imaginem, per participationem gratiæ habitantis in corde meo, cuius illuminatione aperiuntur mihi arcana illa inuisibilia rerum, quæ continentur in subtilitate & significatione præceptorum & Sacramentorum diuinorum, iuxta quod me instruunt & ducunt intellectus & ratio, quæ sunt ipsius mei interioris habitus maxima pulchritudo. Iste *amicus meus* custodit in me huiusmodi scientiam per humilitatis gratiam: nam ipse Patri dicit, *confiteor tibi Pater quia abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis*: humilitas nempe custos virtutum est; Dicitur autem *amicus quasi amici iustos*, ut enim istam Amicum non perdam, debeo eum per humilitatem habere quasi animi mei custodiam. Si enim animus ad diuinam scientiam affectus siue dispositus, quâdoque per cooperantem gratiam suscipit habitum, hoc est permanentem in se eiusmodi scientiam, quasi vnum cum Deo efficitur ipse animus participatione ipsius, ut & ipse quoque ex Dei confortio dicatur Deus. Vnde quidam sapiens dicit ad filium,

Si Deus est animus, nobis ut carmina dicunt,

Hic tibi præcipue sit purâ mente colendus.

ac si apertè dicat, cum animus sit nobis Deus, hoc est vera & spiri-

tualis vita hunc præcipue scilicet Deum benè viuendo glorifica. Animus quippe per insitam sibi vim rationis & intellectus, rectè discernendo & benè vitam suam agendo Deum in se retinens Deus est, non quidem essentialiter sed nuncupatiuè, sicut de sanctis dicit Propheta, *ego dixi dii estis, & filij excelsi omnes* talisque enuntiationis virtus magnæ est amicitiae fœdus; sed huius amicitiae bonum attendentes, non filij sed *filia Ierusalem*, hoc est infirmæ adhuc animæ & nondum perfectionem virtutum assequi valentes, & hoc in dilecta dilecti huius magnam pulchritudinem spiritus constituisse, amore sancti desiderij & ipsæ accensæ, cupiunt etiam huius amicitiae bono perfrui, quo & eandem spiritus pulchritudinem valeant adipisci. Dicunt enim, *quo abiit dilectus tuus, &c.*

Animus nuncupatiuè Deus dicitur, & est.

Psal. 81.

Per filias Ierusalem animæ infirmæ accipiuntur.

VERSVS XVII.

Quo abiit dilectus tuus ô pulcherrima mulierum? quo declinauit dilectus tuus, & quæremus eum tecum?

Quid *abire* Dei, vel *declinare* est, qui loco non capitur, & apud quem non est *transmutatio*, nec *visitudinis obumbratio*? Dupliciter dicitur Deus *abire* vel *declinare*, scilicet & per *appropinquatio-* nem & per *recessionem gratiæ suæ*, iuxta profectum siue defectum animi cuiusque, vel ad Deum appropin-

Iacob. 1.

Deus dupliciter dicitur abire vel declinare.

Matt. II.

Amicus quasi amici custos dicitur.